20 Μαρτίου 2015

Ο Τίμιος και Ζωοποιός Σταυρός ως πανοπλία

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Ορθόδοξη πίστη / Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες


INBI

Ποιός μπορεί ν’ αμφισβητήσει ότι διανύουμε μιά εποχή κατά την οποία κυριαρχεί ο ορθολογισμός και η απολυτοποίηση της ανθρώπινης λογικής, μια εποχή που ο άνθρωπος και τα δημιουργήματά του αυτοανακηρύσσονται το άπαν σ’ αυτό τον κόσμο, απομονώνοντας κι εξοστρακίζοντας κάθε τι το μεταφυσικό, το μυστηριακό, το υπέρλογο; Η φιλολογία ενός νέου, χειρότερου ουμανισμού τείνει να γίνει καθεστώς και ο άνθρωπος κινδυνεύει να εγκλωβιστεί στα τείχη των επιτευγμάτων του, τα οποία τελικά και θα τον συντρίψουν. Φυσικά, μέσα σε μια τέτοια αρνητική και απογοητευτική ατμόσφαιρα, το να μιλά κανείς για το μυστήριο του Σταυρού και το να κατανοήσει τη θέση που εχει ή που θα επρεπε να έχει στη ζωή των ανθρώπων, μοιάζει με ουτοπία. Είναι καιρός, όμως, και απόλυτη ανάγκη, ν’ αφήσουμε πια αυτή την άκαρπη φιλολογία, για να πλησιάσουμε, όσο μας το επιτρέπουν οι ασθενείς μας δυνάμεις, το μυστήριο του Σταυρού και να δούμε ποιός είναι ο δρόμος που περνάει κάτω από τον ίσκιο Του καί τόν οποίο πρέπει ν’ ακολουθεί ο Χριστιανός για να βρει τη λύτρωση και τη σωτηρία της ψυχής του.


INBI

Εργόχειρο Γ. Ιωσήφ του ησυχαστού

Η ζωή του ανθρώπου σ’ αυτό τον κόσμο και δη η ζωή του πιστού, είναι σταυρική, είναι μια πορεία έντονης αγωνίας, πολύμοχθου αγώνα, προσπαθειών, εντάσεων, πτώσεων καί ανατάξεων. Ο βίος μας μοιάζει με μια απέραντη θάλασσα στα κύματα της οποίας κλυδωνίζεται καθημερινά ο προσωπικός κόσμος του καθενός από εμάς. Γι’ αυτό, απόλυτη εφαρμογή έχει ο σοφός λόγος της Αγίας Συγκλητικής, η οποία χαρακτηρίζει το Σταυρό τού Κυρίου «ιστίο», με το οποίο μονάχα μπορούμε να διαπλευσουμε το πέλαγος της ζωής. Πραγματικά, δίχως τον Σταυρό, ο Χριστιανός δεν θα είχε τη δύναμη να προχωρήσει, ν’ αγωνιστεί σκληρά με τους πειρασμούς, το σατανά, τις αντίθεες δυνάμεις του κόσμου και να νικήσει στο τέλος. Γιατί δεν είναι το απλό ξύλο ή το σημείο του Σταυρού που κάνει αδιάφορα ο άνθρωπος, μα η μυστική δύναμη που έρχεται από τη θυσία και το πανάγιο αίμα του Εσταυρωμένου, εκείνο που γιγαντώνει τον άνθρωπο, που έχει σύμμαχο το Σταυρό.

Όπως η σημαία, που δεν είναι παρά ενα κομμάτι άπλό πανί, μας κάνει στο πέρασμά της ν’ αναρριγούμε, γιατί θυμούμαστε τα ιερά και τα όσια της πολυβασανισμένης μας πατρίδας, ετσι και με το Σταυρό, ο νους μας πηγαίνει στο Γολγοθά και στέκεται νοερά δίπλα στην Παναγία και στον ηγαπημένο μαθητή και κλαίει από αγάπη για Εκείνον και πίνει από την ανοιχτή θεία πληγή τη ζωή που βλάστησε για να λυτρωθούν οι αμαρτωλοί.

Ατενίζοντας κανείς το μέγιστο αυτό σύμβολο της θυσίας και του πόνου με πίστη, μπορεί να δει, με τα μάτια της ψυχής και της καρδιάς του, μιά πραγματικότητα που μόνο συγκλονισμό και δέος μπορεί να προκαλέσει. Βλέπει κρεμασμένο πάνω στο Σταυρό το Πανάγιο σώμα του Χριστού, που τόσα ενήργησε σ’ αυτή τη γη και τόσα έπαθε για τους άνθρώπους όλων των εποχών, ενώ ο άνθρωπος παραλείπει τα περισσότερα για τη σωτηρία του.

Βλέπει μιά λογχισμένη καρδιά να στάζει το αίμα της αγάπης της και να κράζει προς τον Πατέρα, «Πάτερ άφες αυτοίς,..», τη στιγμή που εκείνος δυσκολεύεται να συγχωρήσει όσους τον έβλαψαν ή τον έκαναν να πονέσει.

Βλέπει τις ταπεινώσεις και τους έξευτελισμούς που υπέστη ο Θεάνθρωπος για το πλάσμα Του, ενώ εκείνος δυσανασχετεί, αντιδρά στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τον χλευάζουν για την κατά Χριστόν βιωτή και πολιτεία του.

Βλέπει τον τεράστιο εκείνο και βαρύ Σταυρό αλλά δυσκολεύεται να σηκώσει τους πολύ ελαφρύτερους σταυρούς των δυσκολιών και των προβλημάτων αυτής της ολιγόχρονης διαδρομής στη γήινη πραγματικότητα. Με άλλα λόγια, διαβάζει εκεί

στο Σταυρό του Κυρίου όσα κανένα βιβλίο, κανένα πανεπιστήμιο, όσα ακόμα και όλη η σοφία αυτού του κοσμου δεν μπορούν να διδάξουν. Διαβάζει αυτό που πολύ χαρακτηριστικά έγραψε ένας σύγχρονος ορθόδοξος στοχαστής: «Όποιος μας παραδίδει στο Σταυρό, μας αποθέτει στην αγκαλιά της Αγίας Τριάδος, μας χαρίζει το εισιτήριο για την αιώνια μακαριότητα. Όλοι μας, κατά κάποιο τρόπο, είμαστε σταυρωτές του Ιησού ή του αδελφού μας. Το ερώτημα είναι, θα θελήσουμε από σταυρωτές να γί¬νουμε σταυρωμένοι; Αν το θελήσουμε, θα ζησουμε τη βασιλεία του Θεού αιώνια και θα την κάνουμε γνωστή και στην εποχή μας και στο περιβάλλον μας».

Στό κατώφλι του 21ου αι., σ’ αύτό το ιστορικό μεταίχμιο, που φαντάζει βασανιστικό και τρομακτικό μπροστά στο άγνωστο της τρίτης χιλιετίας, ο άνθρωπος μοιάζει ανήμπορος ν’ ανταπεξέλθει στις προκλήσεις των καιρών. Κατά το παρελθόν, αναζήτησε ποικίλα στηρίγματα, προσπαθώντας να γαντζωθεί και ν’ αυτοεπιβεβαιωθεί. Η φιλοσοφία, οι τέχνες, ο πολιτισμός, ο αθλητισμός, η πολιτική, το χρήμα, ήταν οι κατά καιρούς «Θεοί» που μάγεψαν τον ταλαίπωρο διαβάτη της ιστορίας, ικανοποιώντας, όμως, μόνο προς στιγμήν τους πόθους και τα όνειρά του για κάτι ανώτερο, για κάτι ποιοτικότερο. Στην εποχή μας αυτοί οι «Θεοί» έχουν αλλάξει και τη θέση τους πήραν τα τεχνολογικά επιτεύγματα, η ηλεκτρονική τεχνολογία, η εξερεύνηση του διαστήματος, που μετατράπηκαν σε αυτοσκοπό. Οι καταστάσεις αυτές, όμως. αντί τελικά ν’ ανοίξουν νέες προοπτικές και να δημιουργήσουν διεξόδους, επιβάρυναν την πνευματική αποχαύνωσή του και τον αποξένωσαν ακόμα πιο πολύ από το περιεχόμενο της ουσίας του, που ξεφεύγει τελικά απ’ αυτά τα περιορισμένα στεγανά, στα οποία ο ίδιος εχει δεσμεύσει τον εαυτό του.

Ο Κύριος δέχτηκε να κρεμαστεί το πανάγιο σώμα Του πάνω στο Σταυρό, «εταπείνωσε εαυτόν..,», για να δώσει διέξοδο στ’ αδιέξοδα που γνώριζε ότι παντα θα ταλαιπωρούν το πλασμα Του. Με τη σταυρική Του θυσία μιας κάλεσε όλους ν’ αποθέσουμε πάνω στο σύμβολο της θυσίας Του τη ζωή και τα εργα μας, να στηρίξουμε εκεί τις ελπίδες και τις προσδοκίες μας, να σταυρώσουμε τα πάθη και την αμαρτωλότητά μας, θέλοντας να μας κάνει να κατανοήσουμε ότι η σημασία του Σταυρού έγκειται στην προοπτική της Ανάστασης που τον ακολουθεί, ότι αν στηρίξουμε τη ζωή μας στο Σταυρό Του, την οδηγούμε σε καναλια αναστάσιμα, που μόνο μέσα στους κόλπους της Εκκλησίας, μακριά από τις προκλήσεις και τα δέλεαρ του κόσμου, μπορεί κανείς να γευτεί και να βιώσει.

(Αρχιμ. Επιφανίου Σ. Οικονόμου, «Ορθόδοξες θέσεις. Σύγχρονες προσεγγίσεις», εκδ. Ίνδικτος, 2006, σ. 347-350)

Πηγή: agapienxristou.blogspot.ca